

9 กค ๖๑
สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รับที่ ๙๙๖
วันที่ 27 มิ.ย. ๖๑

ที่ นร ๑๑๐๕/๖๖๗

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๙๖๒ ถนนกรุงเกษม กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐

๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

เรื่อง ภาวะสังคมไทยไตรมาสที่สี่ และภาพรวมทั้งปี ๒๕๕๖

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ภาวะสังคมไทยไตรมาสที่สี่ และภาพรวมทั้งปี ๒๕๕๖

ด้วย สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ขอเสนอเรื่อง ภาวะสังคมไทยไตรมาสที่สี่ และภาพรวมทั้งปี ๒๕๕๖ มาเพื่อคณะรัฐมนตรีรับทราบ โดยเรื่องที่เสนอดังกล่าวนี้นี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑๓) ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. สารสำคัญ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้เผยแพร่รายงานภาวะสังคมไทยของไตรมาสที่สี่ และภาพรวมทั้งปี ๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ โดยมีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑.๑ ภาวะสังคมไตรมาสที่ ๔/๒๕๕๖ และแนวโน้มปี ๒๕๕๗

ในภาพรวม ภาวะการจ้างงานลดลง อัตราการว่างงานสูงขึ้นเล็กน้อย และประชาชนยังมีรายได้จากเงินเดือนและค่าจ้างเพิ่มขึ้น ส่วนภาวะสังคมด้านสุขภาพพบว่า ผู้ป่วยโรคเฝ้าระวังมีจำนวนลดลง และยังคงต้องเฝ้าระวังโรคปอดอักเสบและไข้หวัดใหญ่ที่แพร่ระบาดอย่างต่อเนื่อง อุบัติเหตุจากรถลดลง ในขณะที่ปัญหาอาชญากรรมโดยรวมดีขึ้น แม้ว่าคดียาเสพติดจะยังคงเพิ่มขึ้น สำหรับความเคลื่อนไหวทางสังคมที่สำคัญที่ต้องติดตามและเฝ้าระวัง ได้แก่ ปัญหาเด็กและเยาวชน การเจ็บป่วยโรคเรื้อรัง รายได้ รายจ่ายและหนี้สินครัวเรือน และการค้ามนุษย์

๑.๑.๑ รายได้และการจ้างงาน

ในไตรมาสที่สี่ ๒๕๕๖ การจ้างงานลดลงร้อยละ ๑.๑ เป็นการลดลงทั้งภาคเกษตรและภาคนอกเกษตร อัตราการว่างงานเท่ากับร้อยละ ๐.๖๕ ค่าจ้างแรงงานและเงินเดือนภาคเอกชนที่ยังไม่รวมค่าล่วงเวลาและผลประโยชน์ตอบแทนอื่น เพิ่มขึ้นร้อยละ ๘.๗ จากช่วงเดียวกันกับปีก่อน และจากราคาสินค้าที่เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑.๗ ทำให้ค่าจ้างแรงงานและเงินเดือนภาคเอกชนที่หักด้วยเงินเฟ้อแล้วเพิ่มขึ้นร้อยละ ๖.๙ ผลผลิตภาพแรงงานในไตรมาสที่สี่เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑.๗ ทั้งนี้ โดยรวมตลอดทั้งปี ๒๕๕๖ พบว่า แม้ว่าการจ้างงานจะลดลงและอัตราการว่างงานจะสูงขึ้นในไตรมาสที่สี่ อันเนื่องมาจากภาวะเศรษฐกิจชะลอตัวลงก็ตาม ตลอดทั้งปีการจ้างงานลดลงเมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๕ ลดลงเล็กน้อยเพียงร้อยละ ๐.๐๕ ในขณะที่อัตราการว่างงานเท่ากับร้อยละ ๐.๗๒ นับว่ายังอยู่ในระดับที่ต่ำ และใกล้เคียงกับระดับอัตราการว่างงานในช่วงสองปีที่ผ่านมาที่ร้อยละ ๐.๗ ค่าจ้างแรงงานและเงินเดือน

ภาคเอกชนที่ยังไม่รวมค่าล่วงเวลาและผลประโยชน์ตอบแทนอื่นในปี ๒๕๕๖ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐.๒ ค่าจ้างแท้จริงเพิ่มขึ้นร้อยละ ๗.๘ ผลผลิตภาพแรงงานเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒.๙

แนวโน้มการจ้างงานในปี ๒๕๕๗ ภาวะเศรษฐกิจที่ยังมีแนวโน้มขยายตัวได้ร้อยละ ๓-๔ ต่ำกว่าที่คาดการณ์ไว้เดิมที่ร้อยละ ๔-๕ ยังคงแสดงถึงแนวโน้มการจ้างงานที่จะเพิ่มขึ้น ปัจจัยบวกที่คาดว่าจะอาจจะมีผลต่อภาวะการจ้างงานทำและรายได้ของประชาชน ได้แก่ ภาวะการส่งออกสินค้าที่คาดว่าจะขยายตัวได้ดีกว่าปีที่ผ่านมา อย่างไรก็ตาม ปัจจัยที่จะส่งผลลบต่อการจ้างงาน ได้แก่ ความล่าช้าของการดำเนินโครงการลงทุนภาครัฐ ความเชื่อมั่นของธุรกิจและความเชื่อมั่นของผู้บริโภค และเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมือง นอกจากนี้ แนวโน้มสถานการณ์ภัยแล้งที่คาดว่าจะมีความรุนแรงเนื่องจากน้ำต้นทุนในเขื่อนมีน้อย จะมีผลต่อการจ้างงานทำและรายได้ของเกษตรกร ในปีนี้ยังคงเร่งเตรียมสภาพแวดล้อมของตลาดแรงงานให้พร้อมรับกับการเปิดเสรีการค้าเคลื่อนย้ายแรงงานในกลุ่มประเทศอาเซียน ทั้งด้านกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับด้านการจ้างงาน การคุ้มครองแรงงาน และการเพิ่มทักษะแรงงาน

๑.๑.๒ ภาวะสุขภาพ

ผู้ป่วยด้วยโรคเฝ้าระวังมีแนวโน้มลดลง แต่ยังคงเฝ้าระวังโรคในระบบทางเดินหายใจ ผู้ป่วยด้วยโรคเฝ้าระวังลดลงร้อยละ ๒๕.๑ เมื่อเทียบกับไตรมาสที่สี่ปี ๒๕๕๕ สำหรับภาพรวมทั้งปี ๒๕๕๖ มีผู้ป่วยเพิ่มขึ้นร้อยละ ๘.๙ เมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๕ โดยผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกเพิ่มขึ้นเกือบ ๒ เท่า ซึ่งแพร่ระบาดอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ไตรมาสที่สามปี ๒๕๕๕ ส่วนใหญ่จะพบมากในกลุ่มนักเรียนอายุ ๑๐-๒๔ ปี รวมทั้งยังต้องเฝ้าระวังโรคปอดอักเสบและไข้หวัดใหญ่ที่แพร่ระบาดอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ต้นปี ๒๕๕๗ เนื่องจากฤดูหนาวที่ยาวนานขึ้น ประกอบกับมีการระบาดของโรคไข้หวัดนกในประเทศจีน จึงต้องติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิด สำหรับการเจ็บป่วยด้วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรังที่สำคัญมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยในปี ๒๕๕๕ พบผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูง เพิ่มขึ้นร้อยละ ๙.๗ เมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๔ รองลงมาได้แก่ โรคเบาหวาน โรคหัวใจขาดเลือด โรคหลอดเลือดสมอง และโรคมะเร็ง โดยเพิ่มขึ้นร้อยละ ๘.๖ ๓.๗ ๗.๔ และ ๖.๒ ตามลำดับ ทั้งนี้ โรคมะเร็งยังเป็นสาเหตุการตายอันดับหนึ่งของประเทศ ส่วนหนึ่งเนื่องจากวิถีการดำเนินชีวิตที่เปลี่ยนไปก่อให้เกิดพฤติกรรมทางสุขภาพที่ไม่เหมาะสม

ค่าใช้จ่ายในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีแนวโน้มลดลง จาก ๔๓,๕๒๖ ล้านบาทในไตรมาสที่สี่ปี ๒๕๕๕ เป็น ๓๙,๖๖๔ ล้านบาทในไตรมาสที่สี่ปี ๒๕๕๖ หรือลดลงร้อยละ ๘.๙ เนื่องจากปริมาณจำหน่ายสุราและเบียร์ลดลง ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการปรับภาษีสรรพสามิตของสุราและเบียร์ใหม่ตั้งแต่วันที่ ๔ ก.ย. ๒๕๕๖ ทำให้ราคาสุราและเบียร์เพิ่มขึ้นเฉลี่ยประมาณร้อยละ ๗-๘ ซึ่งส่งผลให้ปริมาณการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ลดลง ขณะที่ค่าใช้จ่ายในการบริโภคบุหรี่ยังเพิ่มขึ้นจากมูลค่า ๔,๖๘๒ ล้านบาทในไตรมาสที่สี่ปี ๒๕๕๕ เป็น ๔,๗๓๔ ล้านบาทในไตรมาสที่สี่ปี ๒๕๕๖ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑.๑ สอดคล้องกับปริมาณการจำหน่ายบุหรี่จากโรงงานยาสูบที่ขยายตัวเพิ่มขึ้น ประกอบกับฐานการใช้จ่ายในไตรมาสเดียวกันปีที่แล้วที่ต่ำ จากปริมาณการจำหน่ายที่ลดลง เนื่องจากราคาปรับตัวสูงขึ้นตามผลกระทบจากการปรับภาษีสรรพสามิตของบุหรี่ยังตั้งแต่ช่วงไตรมาสสามปี ๒๕๕๕

๑.๑.๓ ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

คดีอาญาโดยรวมลดลง ขณะที่คดียาเสพติดเพิ่มขึ้นเล็กน้อย ในไตรมาสที่สี่ของปี ๒๕๕๖ มีการรับแจ้ง ๑๑๘,๙๐๔ คดี ลดลงร้อยละ ๐.๖ เมื่อเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีก่อนหน้า โดยคดียาเสพติดมีสัดส่วนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๘๕.๑ ของคดีอาญารวม ซึ่งเพิ่มขึ้นจากไตรมาสที่สี่ของปี ๒๕๕๕ ร้อยละ ๐.๘ สำหรับภาพรวมทั้งปี ๒๕๕๖ มีการรับแจ้งคดียาเสพติด

๔๓๔,๕๕๗ คดี เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๙.๗ เมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๕ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องเพิ่มความเข้มข้นในการป้องกันและปราบปรามนักค้ายาและผู้เสพยาอย่างครบวงจร เพื่อลดจำนวนผู้เสพยา/ผู้ติดยาเสพติด

สถานการณ์การเกิดอุบัติเหตุจราจรทางบกลดลง แต่ยังคงต้องรณรงค์การสวมหมวกนิรภัยให้ครบถ้วนอย่างต่อเนื่องและจริงจัง การเกิดอุบัติเหตุจราจรทางบกในไตรมาสที่สี่ของปี ๒๕๕๖ มีผู้เสียชีวิตลดลงร้อยละ ๒๔.๔ เมื่อเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปี ๒๕๕๕ สำหรับภาพรวมทั้งปี ๒๕๕๖ มีผู้เสียชีวิตลดลงร้อยละ ๙.๑ เมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๕ สำหรับในช่วงเทศกาลปีใหม่ ๒๕๕๗ เกิดอุบัติเหตุ ๓,๑๗๔ ครั้ง เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๕๖ ร้อยละ ๐.๓ มีผู้บาดเจ็บ ๓,๓๔๕ คน ผู้เสียชีวิต ๓๖๖ คน สาเหตุหลักยังคงมาจากการขับรถเร็วเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด และรถจักรยานยนต์เป็นยานพาหนะที่เกิดอุบัติเหตุสูงสุดที่ทั้งผู้ขับขี่และผู้ซ้อนท้ายไม่สวมหมวกนิรภัย จึงยังต้องรณรงค์การสวมหมวกนิรภัยให้ครบถ้วนอย่างต่อเนื่องและจริงจังตลอดทั้งปี ควบคู่ไปกับการบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวด

๑.๒ ความเคลื่อนไหวทางสังคมที่สำคัญ

๑.๒.๑ พัฒนาการเด็กและวัยรุ่น เด็กและวัยรุ่นยังมีปัญหาที่ต้องเร่งแก้ไขในหลายเรื่อง คือ ภาวะโภชนาการของเด็ก การเข้าถึงการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ และแม่วัยใสโดยมีปัญหาดังกล่าวโภชนาการเกินและขาดสารอาหารในเด็กยากจนซึ่งส่งผลกระทบต่อพัฒนาสมองและภูมิคุ้มกัน ด้านการศึกษาพบว่า เด็กไทยยังไม่ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานครบถ้วน โดยเฉพาะเด็กมัธยมปลาย มีอัตราเข้าเรียนเพียงร้อยละ ๗๓.๑๘ ขณะที่ผลสัมฤทธิ์การศึกษายังค่อนข้างต่ำ โดยผลการประเมิน PISA ปี ๒๐๑๒ คะแนนวิชาคณิตศาสตร์ การอ่าน และวิทยาศาสตร์ยังต่ำกว่าค่าเฉลี่ยในแต่ละวิชา ในส่วนของแม่วัยใสมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นและอายุน้อยลง โดยแม่อายุ ๑๕-๑๙ ปี มีอัตราการคลอดต่อประชากรกลุ่มอายุเดียวกันพันคน เพิ่มขึ้นจาก ๕๐.๑ ในปี ๒๕๕๑ เป็น ๕๓.๘ ในปี ๒๕๕๕ นอกจากนี้ ยังพบว่าเด็กวัยรุ่นมีเพศสัมพันธ์เพิ่มขึ้นโดยเฉพาะวัยรุ่นหญิง ขณะที่การป้องกันยังมีน้อย จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาเด็กและวัยรุ่นไทยเริ่มตั้งแต่อยู่ในครรภ์ทั้งในเรื่องสุขภาพและการศึกษา ด้วยการให้สารอาหารที่จำเป็นแก่แม่และเด็ก การส่งเสริมโภชนาการที่เหมาะสม การสนับสนุนค่าใช้จ่ายที่ไม่ใช่การศึกษาเพื่อให้เด็กยากจนสามารถคงอยู่ในระบบการศึกษา รวมทั้งการจัดการเรียนที่เหมาะสมเพื่อลดการออกจากการเรียนของแม่วัยใส

๑.๒.๒ รายได้ รายจ่าย และหนี้สินครัวเรือน ผลการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของสำนักงานสถิติแห่งชาติพบว่า รายได้ครัวเรือนต่อเดือนในช่วงครึ่งแรกของปี ๒๕๕๖ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๔.๖ ขณะที่รายจ่ายครัวเรือนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕.๒ ครัวเรือน มีหนี้สินเพิ่มขึ้นร้อยละ ๘.๗ อย่างไรก็ตาม สัดส่วนครัวเรือนที่เป็นหนี้ลดลงจากร้อยละ ๕๕.๘ ในปี ๒๕๕๔ เป็นร้อยละ ๕๔.๔ ในปี ๒๕๕๖ โดยเป็นการก่อหนี้เพื่อใช้ซื้อหรือเช่าซื้อบ้านและที่ดินเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๗.๐ ต่อปี หนี้เพื่ออุปโภคบริโภคเพิ่มขึ้นร้อยละ ๗.๘ ต่อปี (ซึ่งรวมหนี้เพื่อซื้อรถยนต์ตามมาตรการค้ำชีพรถยนต์คันแรก) และหนี้เพื่อใช้ในการเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓.๔ ต่อปี สำหรับในช่วงครึ่งหลังของปี ๒๕๕๖ แนวโน้มการใช้จ่ายและการก่อหนี้ครัวเรือนชะลอตัวลง ดังเห็นจากเครื่องชี้การใช้จ่ายภาคเอกชนลดลงร้อยละ ๒.๙ สอดคล้องกับยอดคงค้างการให้สินเชื่อเพื่อการอุปโภคบริโภคส่วนบุคคลของธนาคารพาณิชย์ที่ชะลอตัวลงต่อเนื่องตั้งแต่ไตรมาสแรกของปี และ ณ สิ้นไตรมาสที่สี่ ๒๕๕๖ มีมูลค่า ๓.๒ ล้านล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๑.๖ ชะลอตัวจากร้อยละ ๒๑.๖ ณ สิ้นไตรมาสสี่ปี ๒๕๕๕ อย่างไรก็ตาม การผิมนัดชำระหนี้เพิ่มขึ้นโดยพบว่ายอดคงค้าง NPL สินเชื่ออุปโภคบริโภคส่วนบุคคล เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๖.๖ สินเชื่อภายใต้การกำกับผิมนัดชำระหนี้เกิน ๓ เดือนขึ้นไปเพิ่มขึ้นสูงร้อยละ ๔๕.๘ หรือเป็นมูลค่า ๑๐,๙๒๐ ล้านบาท ยอดค้างชำระบัตรเครดิตเกิน ๓ เดือนขึ้นไปเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓๑.๓ สถานการณ์ดังกล่าวยังเป็นสัดส่วนน้อยในภาพรวมของสินเชื่อ แต่เป็นเครื่องชี้ว่าความสามารถในการชำระหนี้ของครัวเรือนลดลง

ทั้งนี้ แนวโน้มในปี ๒๕๕๗ ภาวะการก่อหนี้เพิ่มเติมหรือการชำระหนี้เดิมจะขึ้นอยู่กับแนวโน้มเศรษฐกิจ และการเพิ่มขึ้นของเงินเดือนและค่าจ้างของแรงงาน

๑.๒.๓ ไทยยังคงถูกจัดอันดับให้เป็นประเทศที่ต้องจับตามองด้านการค้ามนุษย์ (Tier ๒ Watch List) เป็นปีที่สี่ตั้งแต่ปี ๒๕๕๓ เป็นต้นมา เนื่องจากไทยยังได้รับการผ่อนผัน และให้จัดทำรายงานแสดงแนวทางและมาตรการที่ได้ดำเนินการเพิ่มขึ้นในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ อย่างไรก็ตาม ในปี ๒๕๕๖ ไทยได้พยายามเร่งรัดการดำเนินการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ตามข้อเสนอแนะของสหรัฐอเมริกา เพื่อนำไปสู่การประเมินรายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ ประจำปี ค.ศ. ๒๐๑๔ ของกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐอเมริกา โดยได้ดำเนินการที่สำคัญ ได้แก่ การแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ในอุตสาหกรรมประมง การจัดระบบแรงงานต่างด้าว การบูรณาการการช่วยเหลือเด็ก สตรี ผู้สูงอายุ และคนพิการ ภายใต้ชื่อ “OSCC ศูนย์ช่วยเหลือสังคม” การเร่งรัดการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดฐานค้ามนุษย์และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้อง การติดตามตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ การคัดแยกผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ และการประกาศใช้ พรบ.ป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. ๒๕๕๖ เพื่อให้การสืบสวน สอบสวนคดีค้ามนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

(รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบต่อไปด้วย จะขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายอาคม เติมพิทยาไพสิฐ)

เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สำนักพัฒนาฐานข้อมูลและตัวชี้วัดภาวะสังคม

โทร. ๐๒๒๘๑๘๘๓๑

โทรสาร ๐๒๒๘๑๒๘๐๓

E-mail: piyanuch@nesdb.go.th